

1953

5. Dec. 1908: 1. Beh. af Lovf. om Rettens Pleje.

1954

lem, at han kan regne paa min Bistand overalt, hvor det drejer sig om at bygge Domsmagtens Uafhængighed op overfor Administrationen, og jeg vil sige, at jeg er ikke blind for, at der ikke er nogen fuldstændig Uafhængighed for Dommerne i de underordnede Retter — det gælder baade Underret og Overret — overfor Administrationen. Af hvilken Grund? Af den Grund, at Spørgsmaalet om en Dommers Forfremmelse til et andet Embede, til en bedre lønnet Stilling, afhænger af Administrationen. Naar der er Tale om, at en Underdommer skal føle sig afhængig af en Justitsminister, kan det ikke være, fordi han frygter for at blive afskediget. Hvis han frygter for det, kan man være ganske rolig for, at der er saadanne Forhold til Stede, at man ogsaa gennem en kriminel Undersøgelse kunde faa fjernet ham. Nej, han kan ræsonnere som saa: Jeg er afhængig af Justitsministeren med Hensyn til min Forfremmelse. Jeg tror nu, at i det store og hele er der ved Forfremmelse af Underdommere taget saadanne Hensyn, at der ikke er Grund til at lægge alt for megen Vægt paa det, praktisk set; men principielt vil jeg sige, at her er et Punkt, hvor der virkelig er Afhængighed, det gælder ikke blot Underdommerne, men ogsaa Overdommerne, i Fremtiden Landsretsdommerne, at deres Avancements ere afhængige af Administrationen. Kan man her finde Former, der, uden at tilsidesætte Grundlovens Regel om, at Kongen udnævner Embedsmændene, hvorunder Dommerne ogsaa høre, skaffe Garanti for, at Udnævnelse af Dommere aldrig vil ske af partipolitiske Hensyn, vilde jeg synes, det var overordentlig heldigt; men det er ogsaa sikkert, at det er en overmaade vanskelig Opgave. Men det er noget, der betyder noget.

Jeg har dokumenteret min Interesse for Dommernes Uafhængighed paa forskellig Maade. Da vi behandlede Lovforslaget om Tilsyn med forbryderiske og forsømte Børn, ville De vide, at der deri er givet i første Instans Værgeraadet og Overværgeraadet som sidste og endelige Instans Myndighed til at bestemme uden Appel, at et Barn skal tages fra Forældrene, det vil altsaa sige, det er Borgernes Velfærd, der er lagt i Hænderne paa

en administrativ Myndighed, paa Embedsmænd, der udnævnes af Regeringen og kunne fjernes af Regeringen. Da tillod jeg mig først i Udvalget og dernæst i dette Ting at tage til Orde for, at saadanne Sager skulde af Forældre, som maatte føle sig forurettede ved saadanne Afgørelser fra Overværgeraadets Side, kunne appelleres til Højesteret. Der var netop Tanken den, at Borgerne i deres Velfærdsanliggender ikke skulde kunne undergives administrative Embedsmænds Afgørelser. Men hvor mange Stemmer fik dette Forslag? Det fik 6 Stemmer. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) har været en af dem, der stemte for det, jeg anser det ogsaa for sandsynligt, at det ærede Medlem fra Kalundborg (Krabbe) har gjort det; i det hele taget, blandt Jurister er der Forstaaelse af, at her var der noget at tage Hensyn til, men andre ærede Medlemmer havde ikke denne Forstaaelse. Jeg skal nævne et andet Eksempel. Da vi behandlede Loven om den militære Strafferetspleje, blev der lavet en ny Højesteret paa det militære Omraade, en Overkrigsret, og da arbejdede jeg i Udvalget sammen med det ærede Medlem fra Færøerne (Eiffersøe) for den Tanke, at Medlemmerne af denne Overkrigsret skulde sidde der for Livstid med samme Uafhængighed og samme Selvstændighed som Medlemmerne i den borgerlige Højesteret. Det var ikke muligt, hverken i mit eller andre Partier, at faa nogen Tilslutning til denne Tankegang. Vi opnaaede at faa nogen større Tryghed for, nogen større Sikring af Domstolens Uafhængighed, idet det blev slaaet fast, at Medlemmerne skulde sidde i et vist Aaremaal. Men det principielt rigtige, at de skulde sidde der paa Livstid, var det ikke muligt at faa gennemført, at faa Forstaaelse af i dette Ting. Nej, Sandheden er den, at Demokratiet undertiden har nogen Vanskelighed ved at forstaa den Værdi, det har for Borgerne — ja, virkelig paa alle Omraader — at sikre Domsmagtens Uafhængighed. Men jeg kan for sikre det ærede Medlem fra Kalundborg (Krabbe) for, at jeg, hvad der er naturligt ifølge min Samfundsstilling, har et opladt Øje for Betydningen heraf.